VYHLÁŠKA O CHRÁNĚNÝCH DRUZÍCH ŽIVOČICHŮ

Dnem 1.září 1965 vstoupila v českých zemích (Čechy a Morava) v platnost vyhláška o chráněných druzích živočichů, kterou dále citujeme v plném znění. Z její přílohy "Seznam chráněných druhů živočichů" uvádíme pouze odstavec týkající se hmyzu.

80

V Y H L Á Š K A
ministerstva školství a kultury
ze dne 13.července 1965
o ochraně volně žijících živočichů

Ministerstvo školství a kultury v dohodě s ministerstvem zemědělství, lesního a vodního hospodářství a se zúčastněnými ústředními orgány státní správy stanoví podle § 8 odst. 2 zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody:

§ 1

Druhy živočichů volně žijících, které jsou součástí našeho přírodního bohatství, zejména které se vyskytují vzácně nebo jsou ve svém bytí ohroženy, jsou chráněny. Chráněni jsou živočichové živí i mrtví ve všech vývojových stadiích (vejce, larva, kukla, dospělý živočich), i jimi užívaná sídla (přirozená i umělá). Druhy chráněných živočichů jsou uvedeny v seznamu, který tvoří přílohu této vyhlášky.

§ 2

(1) Chráněné živočichy není dovoleno usmrcovat, chytat, záměrně rušit nebo jinak zasahovat do jejich přirozeného vývoje či do jejich životního prostředí a chovat v zajetí. Není dovoleno ani ničit, poškozovat, sbírat nebo přemisťovat jejich vývojová stadia, ani jimi užívaná sídla (přirozená i umělá).

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, jde-li o odborně vedené chovy čmeláků a mravenců, sloužící ke zvyšování jejich stavů ve volné přírodě.

(3) Ustanovení odstavce 1 se navztahuje na případy, kdy je zásah do životního prostředí nebo přirozeného vývoje chráněných živočichů prokazatelně nezbytný v důsledku běžného obhospodařování nemovitostí nebo jiného majetku, anebo z důvodů hygienických. Jde-li však o druhy, které jsou v příloze označeny hvězdičkou (*), nebo o ojedinělý výskyt či vyjimečné zahnízdění, lze nezbyt-

ný zásah provést jen podle odborných pokynů okresního orgánu státní ochrany přírody; tento orgán také stanoví, kdy jde o ojedinělý výskyt, nebo výjimečné zahnízdění.

§ 3

Kdo se ujme uhynulého chráněného živočicha, v příloze označeného hvězdičkou, je povinen neprodleně jej odevzdat nejbližšímu muzeu nebo orgánu státní ochrany přírody, popř. místní škole; pokud jde o ptáky a savce označené křížkem, ohlásí nález těmto orgánům, avšak uhynulého živočicha odevzdá mysliveckému hospodáři honitby, v níž byl uhynulý živočich nalezen.

§ 4

Organizace nebo osoba, chovající chráněného živočicha, který nepochází prokazatelně z řádně povoleného chovu nebo odchytu, je povinna oznámit krajskému orgánu státní ochrany přírody do 1 měsíce ode dne účinnosti této vyhlášky nebo ode dne, kdy chráněného živočicha vzala do chovu, jeho druh, přibližný věk a pohlaví, jakož i původ a způsob jeho nabytí a vyžádat si potvrzení o tomto hlášení.

§ 5

Organizace a osoby, které jsou oprávněny k chovu chráněných živočichů a ke zpracování jejich těl (i jejich částí a vývojových stadií) nebo které jsou oprávněny s nimi obchodovat (zoologické zahrady, preparátorské dílny, sběrny surovin, organizace provádějící odchyt, nákup, prodej, nebo vývoz živé zvěře), jsou povinny vést stránkovanou a krajským orgánem státní ochrany přírody evidovanou knihu záznamů, ze které je zřejmé, kdy a od koho přijaly nebo nabyly chráněného živočicha (jeho části, jeho vývojové stadium), popř. komu byl živočich (jeho část, vývojové stadium) dále předán.

§ 6

(1) Oprávnění podle § 5 vydává ministerstvo školství a kultury.

(2) Povolení k vývozu živočichů (jejich částí a vývojových stadií), chráněných podle této vyhlášky, uděluje ministerstvo školství a kultury v dohodě s ministerstvem zemědělství, lesního a vodního hospodářství.

§ 7

Orgán státní ochrany přírody může prohlásit za chráněné i jiné druhy živočichů, které se vyskytnou v některé geografické

oblasti ojediněle nebo v malém počtu. Jde-li o obratlovce, poskytuje se jim stejná ochrana jako živočichům označeným v příloze hvězdičkou.

§ 8

Při zásazích proti živočišným škůdcům a proti chorobám rostlin, plevelů a při hygienických opatřeních je nutno zajistit, aby živočišstvo, které není předmětem zásahů, nebylo ohrožováno nad nezbytnou míru.

§ 9

(1) Pokud je dovoleno chytání nebo usmrcování obratlovců, nutno používat takových prostředků a zařízení, kterými lze živočicha chytit neporušeného nebo kterými jej lze okamžitě usmrtiti. Je proto zakázáno používat k tomu účelu zejména praků, vzduchovek, samostřílů, třaskavin, ok, jedů, omamných prostředků a lepů.

(2) Záměrné hubení obratlovců smějí provádět jen osoby starší 18 let.

(3) Chytání ptáků a vybírání vajec je dovoleno jen v rozsahu stanoveném platnými předpisy. +)

§ 10

Orgány státní ochrany přírody mají právo kontrolovat dodržování této vyhlášky.

§ 11

Ustanovení této vyhlášky vyjma § 8 se nevztahují na druhy živočichů, které lze chytat nebo usmrcovat podle předpisů o rybářství, o myslivosti, o hubení škůdců a podle předpisů hygienických.

§ 12

U živočichů prohlášených za zvěř podle předpisů o myslivosti a u živočichů vyjmenovaných v předpisech o rybářství může ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství spolu s ministerstvem školství a kultury povolit v odůvodněných případech výjimku z ustanovení této vyhlášky.

§ 13

Tato vyhláška platí jen v českých krajích; nabývá účinnosti dnem 1.září 1965.

Ministr:

Císař v.r.

+) např.zákon č.23/1962 Sb. a vyhláška č. 62/1964 Sb.

P ř í l o h a k vyhlášce č. 80/1965 Sb.

SEZNAM CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ HMYZŮ

Hmyz – třída: Insecta

Čmelák – rod Bombus – všechny druhy
* Jasoň červenooký – Parnassius apollo
Jasoň dymnivkovitý – Parnassius mnemosyne
Kobylka sága – Saga pedo
Krajník – rod Calosoma – všechny druhy
Kudlanka nábožná – Mantis religiosa
Mravenec lesní – rod Formica – všechny druhy
Nosorožík kapucínek – Oryctes nasicornis
Otakárek fenyklový – Papilio machaon
Otakárek ovocný – Papilio podalirius
Pestrokřídlec podražcový – Zerynthia hypsipyle
Ploskoroh – rod Ascalaphus – všechny druhy
Roháč obecný – Lucanus cervus
Tesařík alpský – Rosalia alpina
Tesařík obrovský – Cerambyx cerdo
Tesařík zavalitý – Ergates faber

Upozorňujeme členy Čs.společnosti entomologické na výslovné znění paragrafů 5 a 6, kde je jednoznačně řečeno, že oprávnění a povolení k odchytu a vývozu těchto druhů vydává pouze Ministerstvo školství a kultury a členská legitimace naší Společnosti neopravňuje k jednání proti vyhlášce.

Zároveň na žádost Stát. ústavu pam.péče a ochrany přírody v Praze a vedení Sboru ochrany přírody při Společnosti Národního muzea, žádáme všechny členy naší Společnosti o soustavné sdělování údajů o výskytu druhů uvedených ve vyhlášce (kromě čmeláků) buď v rámci sekce pro faunistický výzkum do entomologického odd. Národního muzea v Kunratících u Prahy nebo na adresu Stát.ústav pam.péče a ochrany přírody, odd.ochrany přírody, Valdštejnské nám., Praha 1 - Malá Strana, aby bylo možno postupně vypracovat podrobné mapy o rozšíření chráněných druhů hmyzu u nás.

Zároveň upozorňujeme, že podobná vyhláška má v dohledné době vyjít i pro Slovensko, o jejím vydání budeme členy opět informovat.

Jaromír S t r e j č e k